

ARBEIDSRETTE

Plassoppsigelse

Fellesforbundet ga 26. mars 2026 plassoppsigelse for 7769 medlemmer ved 1021 bedrifter. Den 24. april 2026 varslet forbundet plassoppsigelse for 477 nye medlemmer ved 236 bedrifter. NHO gjorde gjeldende at plassoppsigelsen måtte ledsages av en oversikt over hvilke bedrifter og hvor mange arbeidstakere ved den enkelte bedriften som var omfattet av plassoppsigelsen. Arbeidsretten tok utgangspunkt i at plassoppsigelsen ikke oppfylte de kravene til plassoppsigelse som fulgte av ordlyden i Hovedavtalen LO–NHO § 3-1 nr. 1 andre ledd, jf. arbeidstvistloven § 16. Spørsmålet var om praktiseringen av § 3-1 nr. 1 tilsa at plassoppsigelse for de nye medlemmene i dette tilfellet kunne gis uten at det ble fremlagt en bedriftsliste eller på annen måte ble gitt opplysninger om omfanget av plassoppsigelsen. Arbeidsrettens flertall kom til at det – ut fra det som var opplyst om praktiseringen av bestemmelsen – ikke var tilstrekkelig grunnlag for i dette tilfellet å fravike § 3-1 nr. 1 for plassoppsigelsen for nye medlemmer. Dissens 5–2.

**Dom 28. mai 2026 i
sak nr. 2026/19, AR-2026-18
Næringslivets Hovedorganisasjon (advokat Eirik Hognestad og
advokat Anne-Beth Meidell Lyche)
mot
Landsorganisasjonen i Norge (advokat Håkon Angell og
advokat Fredrik Jadar).**

Dommere: Tron Løkken Sundet, Hanne Inger Bjurstrøm, Marit Bjørånesset Frogner, Bent Ove Hanasand, Jan Olav Andersen, Karl Johan Kolltveit og Anne Bondevik.

- (1) Saken gjelder spørsmål om hvilke krav som stilles til innholdet i en plassoppsigelse som gis for arbeidstakere som har meldt seg inn en organisasjon etter at det er gitt plassoppsigelse i en konflikt.
- (2) Forhandlinger om revisjon av Riksavtalen mellom LO/Fellesforbundet og NHO/NHO Reiseliv pågikk frem til 26. mars 2026. Fellesforbundet begjærte da avslutning av forhandlingene. Ved forhandlingsbruddet ga Fellesforbundet plassoppsigelse for 7769 medlemmer ved 1021 bedrifter. Plassoppsigelsen

ble gitt ved bruk av et standard skjema (Blankett 3) som LO bruker når det varsles plassoppsigelser. I den innledende rubrikken for angivelse av plassoppsigelsen, heter det at det meddeles oppsigelse «ved Riksavtalen». Fellesforbundet varslet senere plassfratredelse for 1517 medlemmer ved 100 bedrifter.

- (3) Mekling ble gjennomført i perioden 17.–19. april 2026. Fellesforbundet krevde avslutning av meklingen, og streik ble iverksatt 19. april i henhold til varselet om plassfratredelse. Streiken har deretter blitt utvidet.
- (4) Den 24. april 2026 varslet Fellesforbundet plassoppsigelse som omfattet arbeidstakere som hadde meldt seg inn i forbundet etter 26. mars 2026. I varselet opplyses det innledningsvis at det gjelder «nye medlemmer fra 26.03.2026 på Riksavtalen inkludert lærlinger». I rubrikkene for antall bedrifter og antall organiserte, heter det at plassoppsigelsen gjelder 477 organiserte på 236 bedrifter.
- (5) NHO Reiseliv mente varselet for de nye medlemmene ikke oppfylte de tariffrettslige kravene til en gyldig plassoppsigelse. I e-post samme dag fra advokat i NHO Reiseliv, Elisabeth J. Kloster, heter det:

«Vi kan ikke forstå at dette er en korrekt plassoppsigelse.

Vi må få oversendt plassoppsigelse for nye medlemmer på oppgitte bedrifter. Vi imøteser ny plassoppsigelse med angivelse av bedrifter, samt navneliste på nye medlemmer som vil legge ned sitt arbeid etter plassoppsigelsens utløp.

Vi vil bekrefte mottak så snart vi får korrekt plassoppsigelsesvarsel.»

- (6) I tilbakemelding i e-post samme dag fra avdelingsleder i tariffavdelingen i Fellesforbundet, Stig Lundsbakken, vises det til at forbundet hadde oversendt «en ordinær plassoppsigelse, men nå inkludert nyinnmeldte medlemmer etter forrige plassoppsigelse». Det er under tvistebehandlingen mellom partene avklart at denne plassoppsigelsen også omfattet arbeidstakere som var medlemmer da den første plassoppsigelsen ble gitt 26. mars 2026, men som på grunn av feil i registrene ikke var tatt med i angivelsen av antall medlemmer.
- (7) Advokat Kloster ba om at forbundet presiserte hvilke bedrifter som hadde fått økt organisasjonsgrad, og viste til at dette ble gjort i tariffrevisjonen i 2016. Fellesforbundet avviste i e-post 25. april kravet om presisering av

plassoppsigelsen, og viste til at den gjaldt «samtlige registrerte medlemmer ved hver enkelt bedrift». Etter forbundets vurdering fremgikk det derfor hvem som var omfattet av plassoppsigelsen.

- (8) Spørsmålet om kravet til plassoppsigelse ble også tatt opp i brev 27. april 2026 fra NHO Reiseliv til Fellesforbundet, hvor det uttales:

«Plassoppsigelsen kan ikke godtas, idet den ikke oppfyller kravene i arbeidstvistlovens § 16, jfr. Hovedavtalen § 3.1 nr. 1 annet avsnitt. Fellesforbundets plassoppsigelse av 24. april 2026 angir kun et samlet antall bedrifter og et samlet antall ansatte organisert etter 26. mars 2026 og identifiserer hverken bedrifter eller ansatte i henhold til arbeidstvistloven § 16 (2) bokstav c.

Vi imøteser en gyldig plassoppsigelse innen kl. 15.00, i dag 27. april 2026. Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at det er først når gyldig plassoppsigelse mottas, at fristen etter Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 første avsnitt begynner å løpe.»

- (9) Den 4. mai 2026 varslet Fellesforbundet plassfratredelse på grunnlag av plassoppsigelsen av 24. april 2026.

- (10) Tvisteforhandlinger mellom NHO og LO ble gjennomført 29. april 2026. I protokollen er partenes anførsler gjengitt slik:

«NHO anfører:

Plassoppsigelsen er etter NHOs syn tariffstridig og ulovlig, idet den ikke oppfyller kravene etter Hovedavtalen § 3.1 nr. 1 annet avsnitt og arbeidstvistloven § 16. Fellesforbundets plassoppsigelse av 24. april 2026 angir kun et samlet antall bedrifter og et samlet antall ansatte organisert etter 26. mars 2026. Den identifiserer hverken bedrifter eller ansatte, slik arbeidstvistloven § 16 (2) bokstav c krever.

Det foreligger ikke praksis som tilsier at NHO eller NHO Reiseliv har akseptert plassoppsigelser som ikke identifiserer hvilke bedrifter eller ansatte som omfattes. Tvert imot har NHO Reiseliv i tidligere tariffoppgjør på Riksavtalen krevd slik identifikasjon, noe Fellesforbundet har akseptert og innrettet seg etter.

NHO Reiseliv mener for ordens skyld at plassoppsigelse for nyinnmeldte også skal identifisere de organiserte ved navn, jfr. Hovedavtalen § 3-1, jfr. arbeidstvistloven § 16. NHO Reiseliv vil likevel forholde seg til ordningen som ble akseptert i 2016, hvor tillitsvalgte oppga navn på nyinnmeldte direkte til arbeidsgiver 4 dager før utløp av plassoppsigelsen, eller i forbindelse med plassfratredelsen for disse.

Uansett kan ikke partene fravike arbeidstvistlovens regler om krav til varsling overfor Riksmekleren og motparten jfr. dom i ARD-1998-289.

LO anfører:

Fellesforbundet leverte en ordinær plassoppsigelse til NHO Reiseliv 26. mars. Videre ble det levert en plassfratredelse 17. april som inneholdt bedriftslistene med antall medlemmer for hver bedrift. Det har i ettertid blitt levert to plassfratredelser basert på samme plassoppsigelse. Når vi på et tidspunkt ønsket å levere en plassoppsigelse for nyinnmeldte medlemmer så tok vi som utgangspunkt at det ikke er andre formkrav enn ved oppstart av konflikt. Allikevel er Fellesforbundet klar over at en plassoppsigelse i seg selv kan være bindende om plassfratredelse ikke blir sendt.

Etter vårt syn kan en utvidelse skje på to måter, en plassoppsigelse som definerer uttaket, eller en plassoppsigelse med en etterfølgende plassfratredelse som angir endelig uttak. Etter en overveining valgte vi å levere en plassoppsigelse 24. april for alle nyinnmeldte medlemmer

innenfor alle bedrifter omfattet av plassoppsigelsen gitt 26. mars. Samme dag bekreftet Fellesforbundet til NHO Reiseliv på e-post at det «på ordinær måte sende en plassfratredelse med angivelse av bedrifter korrigert antall medlemmer på et senere tidspunkt.»

Det har vært fremsatt påstander av NHO Reiseliv om at vi ved utvidelser av streiken i 2016 for nyinnmeldte medlemmer, la ved bedriftslistene med antall medlemmer. Etter hva Fellesforbundet finner av dokumentasjon så ble plassoppsigelser på utvidelser av nyinnmeldte medlemmer i 2016 basert på allerede gitte plassfratredelser, og ikke basert på den opprinnelige plassoppsigelsen.

Av andre hensyn så mener Fellesforbundet en slik plassoppsigelse som denne saken omhandler, også har i seg medlemmer som har vært medlemmer før 26. mars, men har blitt "oppdaget" når tillitsvalgte har forsøkt å rydde i sine lister. Det kan være medlemmer som har vært registrert på feil bedriftsnummer o.l.

LO anfører at plassoppsigelse gitt 24. april er gitt rettmessig, og i tråd med gjeldende praksis mellom partene.»

- (11) NHO tok ut stevning for Arbeidsretten 4. mai 2026. LO innga tilsvarende 11. mai 2026.
- (12) Hovedforhandling ble gjennomført 27. mai 2026. To partsrepresentanter og syv vitner avga forklaring.
- (13) **Partenes påstandsgrunnlag og påstander**
- (14) *Næringslivets Hovedorganisasjon* har i korte trekk anført:
- (15) Plassoppsigelsen 24. april 2026 oppfyller ikke kravene i Hovedavtalen § 3-1 nr. 1, jf. arbeidstvistloven § 16. Det er derfor ikke adgang til å iverksette streik på grunnlag av denne plassoppsigelsen.
- (16) Plassoppsigelsen må inneholde opplysninger om ved hvilke bedrifter plassoppsigelsen foretas og hvor mange arbeidstakere ved hver enkelt bedrift som omfattes av den, jf. arbeidstvistloven § 16 bokstav c. Oppsigelsen som ble gitt 24. april 2026 gir ingen opplysninger om dette.
- (17) Kravet til presisering av hvem som omfattes av plassoppsigelsen fremgår klart av ordlyden i Hovedavtalen. Dette har også støtte i formålet med bestemmelsen: Opplysningene skal gjøre det klart mellom partene hvilket omfang en eventuell arbeidsstans kan få. Dette hensynet kan ikke ivaretas gjennom reglene om plassfratredelse, som gis med fire dagers varslingsfrist. Bedriftene trenger mer tid for å vurdere konsekvensene av en mulig konflikt. Det tilsier at opplysninger om hvem som omfattes gis i plassoppsigelsen, som skal gis med 14 dagers varslingsfrist. Systemet i Hovedavtalen, herunder

forholdet til reglene om permittering, taler også for et krav om at det må gis opplysninger om hvilke bedrifter som omfattes og hvor mange arbeidstakere det gjelder ved den enkelte bedriften.

(18) Praksis kan ikke sette til side en klar ordlyd. Henvisningen til arbeidstvistloven ble i 2013 oppdatert med den relevante bestemmelsen i arbeidstvistloven av 2012. Dette viser at avtaleteksten uttrykker partenes felles forståelse.

(19) Subsidiært gjøres det gjeldende at streik ikke kan iverksettes fordi plassoppsigelsen ikke oppfyller kravet om varsel til Riksmekleren etter reglene i arbeidstvistloven § 16.

(20) Det er nedlagt slik endret påstand:

- «1. Plassoppsigelsen av 24. april 2026 er tariffstridig.
2. Plassoppsigelsen av 24. april 2026 er i strid med arbeidstvistloven.
3. I begge tilfeller: Plassoppsigelsen av 24. april 2026 er uten rettsvirkning.»

(21) *Landsorganisasjonen i Norge* har i korte trekk anført:

(22) Det er etter Hovedavtalen § 3-1 nr. 1, jf. arbeidstvistloven § 16, tilstrekkelig at den kollektive plassoppsigelsen angir det samlede antall bedrifter og det samlede antall organiserte arbeidstakere som omfattes av plassoppsigelsen. Det er etter § 3-1 nr. 1 ikke nødvendig å navngi de bedriftene som er berørt av plassoppsigelsen eller presisere hvor mange arbeidstakere som omfattes ved de enkelte bedriftene.

(23) Ordlyden er fraveket gjennom en felles partsforståelse og gjennom praksis på grunnlag av Hovedavtalen. Det foreligger en bindende sedvane for at generelt formede plassoppsigelser er tilstrekkelige til å oppfylle kravene i Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 andre ledd, jf. arbeidstvistloven § 16. Denne sedvanen og felles forståelsen går foran ordlyden i Hovedavtalen. For andre spørsmål enn kravet til utforming av den kollektive plassoppsigelsen, vil Hovedavtalens bestemmelser og ordlyd ha stor vekt.

(24) Innholdskravet for kollektive plassoppsigelser ble gjort til tariffnorm gjennom Hovedavtalen av 1935. Dette kravet har deretter blitt tilpasset i praksis. NHOs kommentarer til Hovedavtalen bekrefter at praksis fraviker kravene til innholdet

i en plassoppsigelse. NHOs praksis er ikke basert på pragmatisme, men er utslag av en forpliktende sedvane mellom partene. Det foreligger derfor mer enn 60 års praksis med generelt utformede plassoppsigelser.

- (25) ARD-1998-289 *Sporveisbussene* og NHOs kommentarer til dommen i brev 16. desember 1998 til medlemsbedriftene, viser at partene har akseptert plassoppsigelser som ikke oppfyller kravene i arbeidstvistloven. Det er ingen holdepunkter for at partene ved senere hovedavtalerevisjoner har opphevet den bindende sedvanen. En slik reversering har heller ikke blitt gjennomført i praksis.
- (26) Plassoppsigelsen oppfyller formålet om å sikre klarhet for tariffpartene om det mulige omfanget av en eventuell konflikt. De to plassoppsigelsene gjør det til sammen klart hvilket omfang en eventuell arbeidsstans kan få. En plassoppsigelse er under enhver omstendighet en foreløpig disposisjon, som ikke gir klarhet om det endelige konfliktuttaket. Hensynet til klarhet for NHOs medlemsbedrifter om konfliktuttaket ivaretas av det etterfølgende varselet om plassfratredelse. En bedriftsvis identifikasjon i plassoppsigelsen vil under enhver omstendighet påføre tariffpartene unødige administrative byrder.
- (27) Det er ikke grunnlag for å kjenne plassoppsigelsen av 24. april 2026 ugyldig på grunn av kravet til melding etter reglene i arbeidstvistloven § 16. Det avgjørende etter denne bestemmelsen er om Riksmekleren har fått nødvendige opplysninger om hvem det skal mekles mellom, hva tvisten gjelder og om konfliktens mulige omfang. Alle disse opplysningene fremgår av plassoppsigelsen av 24. april 2026. For det mulige omfanget av konflikten, må plassoppsigelsen av 24. april 2026 ses i sammenheng med at det i plassoppsigelsen av 23. mars 2026 var varslet mulig konflikt blant 1021 bedrifter. En bedriftsvis identifikasjon av medlemmene har ingen betydning for Riksmeklerens vurderinger.
- (28) Det er nedlagt slik endret påstand:
- «LO med Fellesforbundet frifinnes.»
- (29) **Arbeidsrettens merknader**

(30) Etter arbeidstvistloven § 8 andre ledd kan interesseløst ikke løses ved arbeidskamp før vilkårene i §§ 18 og 25 er oppfylt. Etter arbeidstvistloven § 18 første ledd kan streik eller lockout ikke iverksettes før det er gitt plassoppsigelse og oppsigelsesfristen som følger av denne har utløpt.

(31) Plassoppsigelse er oppsigelse av arbeidsavtaler med det formål å iverksette streik eller lockout, jf. arbeidstvistloven § 1 bokstav h. Nærmere regler om plassoppsigelse er inntatt i arbeidstvistloven § 15 som lyder:

«(1) Plassoppsigelse som ledd i interesseløst skal gis skriftlig. Opsigelsesfristen er 14 dager hvis ikke annet er fastsatt ved tariffavtale eller annen skriftlig avtale.

(2) Plassoppsigelse for den enkelte arbeidstaker gis av arbeidstakeren selv eller dennes fagforening overfor arbeidsgiver, eller av den enkelte arbeidsgiver overfor den enkelte arbeidstaker.

(3) Der dette følger av tariffavtale, kan hver av partene gi plassoppsigelse for sine medlemmer til den annen part (kollektiv plassoppsigelse).»

(32) Plassoppsigelser skal gis skriftlig og kan gis av arbeidstakeren selv eller dennes fagforening til arbeidsgiver, jf. arbeidstvistloven § 15 første og andre ledd. Utgangspunktet etter loven er med andre ord individuelle, identifiserbare oppsigelser i anledning arbeidskamp gitt til motparten i arbeidsavtalen.

(33) Der det følger av tariffavtale, kan en fagforening gi plassoppsigelse for sine medlemmer til tariffmotparten, såkalt kollektiv plassoppsigelse, jf. arbeidstvistloven § 15 tredje ledd. Med unntak av lovens skriftlighetskrav, kan partene i tariffavtaler fastsette andre regler om krav til plassoppsigelser, jf. Prop. 134 L (2010–2011) s. 76–77. Disse kravene kan være strengere eller mildere enn dem som følger av arbeidstvistloven. Denne avtaleadgangen gjelder imidlertid bare i forholdet mellom partene. De tariffestede reglene har ikke betydning for lovens regler om melding til Riksmekleren, jf. ARD-1998-289 Sporveisbussene.

(34) Tvisten gjelder hvilke krav Hovedavtalen LO–NHO § 3-1 nr. 1 andre ledd stiller til plassoppsigelser som gis for arbeidstakere som har blitt medlemmer etter at den første plassoppsigelsen ble gitt. Paragraf 3-1 nr. 1 lyder:

«NHO og LO vil ved tariffrevisjonene eller ved varsel om arbeidsstans etter arbeidstvistloven godta som gyldig plassoppsigelse for arbeidstakerne et varsel utvekslet mellom begge organisasjoner eller mellom de tilsluttede landsforeninger og forbund, når hovedorganisasjonen har fått melding om oppsigelsen. Begge parter forplikter seg til å gi disse opplysninger med minst 14 dagers varsel. Dersom tariffrevisjonen gjennomføres som et

samordnet eller kartellvist oppgjør, har alle de oppsagte tariffavtaler som omfattes felles utløp 1. april uavhengig av de enkelte tariffavtalers fastsatte utløpstider og tidligere gitt oppsigelse. Plassoppsigelsen skal i form og innhold være i samsvar med arbeidstvistlovens § 16.

Senest samtidig med at plassoppsigelse gis, skal partene sette opp en protokoll fra forhandlingene. Av protokollen skal det fremgå at partene ikke har kommet til enighet, og det skal gis en kort beskrivelse av krav som har vært fremmet og hvilke temaer det faktisk har vært forhandlet om.»

- (35) Bestemmelsen krever ikke at det gis individuelle oppsigelser eller oppsigelser for navngitte arbeidstakere. Etter Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 er kravet til plassoppsigelse oppfylt gjennom et varsel utvekslet mellom organisasjonene når varselet i form og innhold oppfyller kravene i arbeidstvistloven § 16 om melding til Riksmekleren.
- (36) Arbeidsretten vil først peke på utgangspunktet etter ordlyden i Hovedavtalen.
- (37) Etter § 3-1 nr. 1 andre ledd skal plassoppsigelsen i «form og innhold være i samsvar med arbeidstvistlovens § 16». Etter arbeidstvistloven § 16 første og andre ledd skal meldingen gis skriftlig og inneholde følgende opplysninger:
- «a. kopi av plassoppsigelsen,
 - b. redegjørelse for hva tvisten gjelder,
 - c. opplysninger om ved hvilke bedrifter plassoppsigelse foretas og hvor mange arbeidstakere ved hver bedrift plassoppsigelsen omfatter,
 - d. opplysninger om når plassoppsigelsesfristen løper ut,
 - e. opplysninger om hvorvidt forhandlinger mellom partene er åpnet og i tilfelle om de fremdeles pågår eller er avbrutt.»
- (38) Det sentrale i den foreliggende saken er at § 3-1 nr. 1 andre ledd krever at den kollektive plassoppsigelsen opplyser om ved hvilke bedrifter plassoppsigelse foretas og hvor mange arbeidstakere ved hver bedrift som omfattes, jf. arbeidstvistloven § 16 andre ledd bokstav c. Spørsmålet er med andre ord om det i tillegg til en samlet angivelse av antall bedrifter og organiserte som omfattes av plassoppsigelsen, også må fremlegges en bedriftsliste som viser hvilke bedrifter plassoppsigelsen gjelder og hvor mange arbeidstakere som omfattes ved den enkelte bedrift.
- (39) Plassoppsigelsen 24. april 2026 oppfyller ikke kravene i § 3-1 nr. 1 andre ledd, jf. arbeidstvistloven § 16, fordi den ikke har noen opplysninger om hvilke bedrifter plassoppsigelsen gjelder eller hvor mange arbeidstakere som omfattes ved den enkelte bedrift.

- (40) Hovedavtalens bestemmelser må imidlertid tolkes og anvendes i lys av praksis, jf. ARD-1998-289 *Sporveisbussene*. Slik saken ligger an, er det ikke grunnlag for å ta stilling til det generelle spørsmålet om hvor langt det kan gis kollektiv plassoppsigelse uten særskilt angivelse av hvilke bedrifter plassoppsigelsen gjelder og hvor mange arbeidstakere ved hver bedrift som omfattes.
- (41) Spørsmålet er om praksis tilsier at plassoppsigelse for *nye medlemmer* kan gis uten at det samtidig fremlegges en bedriftsliste eller på annen måte gis opplysninger om omfanget av plassoppsigelsen.
- (42) Som NHO har påpekt, er ordlyden i Hovedavtalen klar. På den andre siden er det, som LO har påpekt, klart at praktiseringen av bestemmelsen generelt – så langt det har vært mulig å belyse det i den foreliggende saken ofte fraviker kravene i § 3-1 nr. 1 andre ledd. Ved vurderingen av hvilken vekt man kan legge på praksis, må utgangspunktet tas i Arbeidsrettens merknader i ARD-1998-289 *Sporveisbussene* om den tilsvarende bestemmelsen i Hovedavtalen YS–NHO. Arbeidsretten uttaler der:

«Det er enighet om at en kollektiv plassoppsigelse etter hovedavtalens § 3-1 nr. 1 kan gis i form av et generelt varsel. Til tross for den uttrykkelige bestemmelsen i § 3-1 nr. 1 siste punktum, kan således en plassoppsigelse etter partenes praksis gis dem imellom uten at det spesifikt opplyses hvilke bedrifter og hvor mange arbeidstakere som omfattes. Men Arbeidsretten kan ikke se at det foreligger noen praksis som omfatter et slikt tilfelle som det denne saken gjelder. De eksempler som er anført fra de saksøktes side, gjelder bare tilfeller der plassoppsigelsene er gitt for berørte bedrifter og arbeidstakere som på varseltidspunktet var omfattet av nærmere angitte tariffavtaler som det er vist uttrykkelig til. Som retten alt har pekt på ovenfor, var dette ikke situasjonen forsåvidt gjelder AS Sporveisbussene.

Arbeidsretten bemerker at reglene om plassoppsigelse har som et vesentlig formål å sikre at det gjøres klart mellom partene hvilket mulig omfang en eventuell arbeidsstans kan få – uansett om det er tale om streik eller om lockout. Partenes praksis representerer et avvik både fra alminnelige regler og fra deres egen hovedavtalebestemmelse. Retten finner ikke at det er grunnlag for å gi denne praksis en videre rekkevidde enn den har etter sitt eget innhold. Hensynet til klarhet mellom partene må, etter rettens syn, tillegges betydelig vekt.»

- (43) Det pekes her på at det til tross for det klare påbudet i § 3-1, har blitt akseptert at det gis plassoppsigelser uten at det samtidig opplyses om hvilke bedrifter og hvor mange arbeidstakere som omfattes. I vurderingen av hvilken betydning praksis kan tillegges ved tolkningen, må det også ses hen til formålet med kravet om plassoppsigelse.

- (44) I vurderingen av hvilken betydning praksis har for spørsmålet i vår sak, har Arbeidsretten delt seg i et flertall og et mindretall. Arbeidsrettens flertall, dommerne *Sundet, Bjurstrøm, Frogner, Hanasand* og *Kolltveit*, har kommet til at plassoppsigelsen ikke oppfyller kravene i Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 og vil bemerke:
- (45) Spørsmålet om hvem som omfattes av en plassoppsigelse, må løses gjennom en tolkning av denne. Flertallet bemerker at NHO ikke har bestridt gyldigheten av den første plassoppsigelsen, selv om heller ikke den er i samsvar med kravene som følger av ordlyden i Hovedavtalen. Den første plassoppsigelsen må imidlertid ses i sammenheng med de medlemslistene som partene utveksler på begynnelsen av året som en del av forberedelsene til tarifforhandlingene. Listeutvekslingen og en generelt formet plassoppsigelse som må tolkes slik at den omfatter *alle* berørte bedrifter og arbeidstakere innenfor et overenskomstområde på tidspunktet for plassoppsigelsen, kan som utgangspunkt ses på som et varsel som gir de nødvendige opplysninger om det mulige omfanget av konflikten som oppfyller formålet med varselet som skal gis etter § 3-1 nr. 1. Situasjonen ved den første plassoppsigelsen skiller seg på dette punktet fra situasjonen hvor det gis etterfølgende plassoppsigelser for nye medlemmer. Det kan derfor ikke legges avgjørende vekt på denne praksisen i vurderingen av den plassoppsigelsen saken gjelder.
- (46) Parts- og vitneforklaringene gir ikke klare holdepunkter for at behovet for den pragmatiske tilnærmingen man gjerne følger ved den første, samlede plassoppsigelsen gjør seg gjeldende for senere plassoppsigelser for nye medlemmer. Forklaringene viser at praksis varierer mellom ulike overenskomstområder. Et gjennomgående inntrykk er at partene finner praktiske løsninger hvis det først bes om ytterligere opplysninger om plassoppsigelsen. Forhandlingspraksis- og tradisjoner innenfor det enkelte overenskomstområdet må da tillegges vekt ved tolkning og anvendelse av Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 andre ledd for denne plassoppsigelsen.
- (47) Avdelingsleder i tariffavdelingen i Fellesforbundet, Stig Lundsbakken, har forklart at han ikke er kjent med andre tilfeller med slike plassoppsigelser som saken gjelder utover en plassoppsigelse i 2016. Det ble 27. april 2016 gitt

kollektiv plassoppsigelse for arbeidstakere som var blitt medlemmer i tiden etter at den første plassoppsigelsen ble gitt 6. april 2016. Den nye plassoppsigelsen gjaldt 300 arbeidstakere ved 153 bedrifter. I vedlegg til plassoppsigelsen var det inntatt en erklæring hvor det uttales:

«Varselet om plassoppsigelse gjelder medlemmer innmeldt i Fellesforbundet etter 6. april på bedrifter som det ble meldt plassoppsigelse på den 6. april 2016.»

- (48) I brev fra NHO Reiseliv 27. april 2016 uttales det at varselet ikke kunne godtas fordi det ikke identifiserte bedrift eller ansatt. I e-post 28. april 2016 fra Fellesforbundet ble det oversendt nytt varsel, hvor det også var lagt ved bedriftslistene.
- (49) Advokat Elisabeth J. Kloster i NHO Reiseliv har forklart at det ble gjennomført tvisteforhandlinger med LO. Det ble ikke utarbeidet tvisteprotokoll fra møtet. Saken endte med at den endrede plassoppsigelsen fra Fellesforbundet ble lagt til grunn. Det ble derfor i dette tilfellet lagt frem bedriftsliste. Fellesforbundet har anført at fremleggelsen av bedriftsliste ble gjort ut fra praktiske hensyn for å unngå utsettelse av konflikten, men det er ikke sannsynliggjort at dette har blitt formidlet til NHO. Den fremgangsmåten som ble valgt i 2016 tilsier at det for Riksavtalen ikke er grunnlag for å se helt bort fra kravet til presisering av den kollektive plassoppsigelsen som følger av Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 andre ledd, jf. arbeidstvistloven § 16.
- (50) Ut fra de begrensede opplysninger som finnes om praksis er det ikke tilstrekkelig grunnlag for å fravike § 3-1 nr. 1 for plassoppsigelser for nye medlemmer. Hensynet til klarhet om det mulige omfanget av konflikten tilsier at NHO hadde et tariffrettslig begrunnet krav på opplysninger om hvilke bedrifter og hvor mange arbeidstakere ved hver bedrift som omfattes av den nye plassoppsigelsen. Nektelsen av å gi noen slike opplysninger betyr at plassoppsigelsen av 24. april 2026 ikke oppfyller kravene i Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 andre ledd.
- (51) På denne bakgrunn er det ikke nødvendig å gå inn på den subsidiære anførselen om at kravet i arbeidstvistloven § 16 om melding til Riksmekleren ikke er oppfylt.

- (52) Arbeidsrettens mindretall, dommerne *Andersen* og *Bondevik*, har kommet til at plassoppsigelsen oppfyller kravene i Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 andre ledd og vil bemerke:
- (53) Det foreligger en langvarig og omfattende praksis for at det kan gis kollektive plassoppsigelser uten at det angis hvilke bedrifter og hvor mange arbeidstakere som omfattes av den. Det er ikke grunnlag for å skille mellom den første plassoppsigelsen og plassoppsigelser som gjelder nye medlemmer i organisasjonen.
- (54) Plassoppsigelsene lest i sammenheng gir NHO og bedriftene tilstrekkelig grunnlag for å vurdere det mulige omfanget på konflikten. Bedriftens behov for avklaring vil bli ivaretatt gjennom varselet om plassfratredelse. Mindretallet mener på denne bakgrunn at LO med Fellesforbundet må frifinnes.
- (55) Etter dette må dom avsies i samsvar med flertallets syn, NHO må få medhold i påstanden om at plassoppsigelsen er tariffstridig fordi den ikke oppfyller kravene i Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 andre ledd, jf. arbeidstvistloven § 16. Av denne grunn er plassoppsigelsen også ugyldig etter alminnelige tariffrettslige regler. En konsekvens av at plassoppsigelsen er tariffstridig og ugyldig, er at vilkårene i arbeidstvistloven § 8 andre ledd, jf. § 18 første ledd, jf. § 15 andre og tredje ledd, ikke er oppfylt. Plassoppsigelsen er derfor også ulovlig slik at det må avsies dom for dette, jf. arbeidstvistloven § 34 første ledd, jf. § 8 andre ledd.
- (56) NHO har justert påstanden underveis i saksforberedelsen. Om virkningen av lov- og tariffstrid er det under hovedinnlegget i hovedforhandlingen nedlagt påstand om at plassoppsigelsen er ugyldig, og i den avsluttende oppsummeringen er det nedlagt påstand om at den er uten rettsvirkning. I tråd med praksis er det tilstrekkelig at domsslutningen konstaterer at plassoppsigelsen er tariffstridig og ulovlig, og at den er ugyldig.
- (57) Dommen er avsagt med slik dissens som fremgår foran.

Slutning

- 1. Plassoppsigelsen av 24. april 2026 er tariffstridig og ulovlig.*
- 2. Plassoppsigelsen av 24. april 2026 er ugyldig.*